

Republika e Kosovës
Republika Kosova-Republic of Kosovo
Gjykata Kushtetuese / Ustavni sud / Constitutional Court

Perandori Justinian p.n., Prishtinë/a, Kosovë/o

REPublika E KOSOVËS / REPUBLIKA KOSOVO / REPUBLIC OF KOSOVO	
Gjykata Kushtetuese / Ustavni Sud / Constitutional Court	
Njesia org Org Unit	DRLSA
Nr. Prot Br. Prot Prot.No.	141/09
Br. stranca No. pages	3
Data Datum Date	23.10.09

Tel: +381 (0)38 220 104/5; Fax: +381 (0)38 220 112; www.gjk-ks.org

Slučaj Ki 11/09, Tome Krasniqi RTK i KEK

Neslaganje povodom Privremenih mera

Sudija Gjyljeta Mushkolaj

Sa poštovanjem, ne slažem se sa odlukom Većine o privremenim merama te se zbog toga pridružujem neslaganju sudije Almira Rodrigeza. Dalje, po mom mišljenju, odluka Većine da suspenduje dalju primenu člana 20.1 Zakona o RTK-u smatrajući da se time krši javni interes, u potpunosti ignoriše ustavne garancije slobode izražavanja¹ i slobode i pluralizma medija.²

I

Garancija slobode izražavanja primenjuje se sa naročitom silom na medije,, uključujući javne emitere. Kako bi bili sposobni da služe kao prenosioci vesti i kao analisti javnih događaja, javni emiteri moraju da imaju što je najveći mogući stepen slobode, u okviru ustavnog prava na slobodu izražavanja.

Jedna od ključnih opravdanosti iza javnih emitera je da oni predstavljaju važan doprinos pluralizmu. Broj međunarodnih instrumenata naglašava važnost javnih emitera i njihov doprinos u promovisanju različitosti i pluralizma.

Nezavisnost javnih emitera je, naravno, nerazdeljivo povezana sa njihovim dovoljnim finansiranjem. Ova činjenica je takođe bila jasno priznata u mnogim objavljenim međunarodnim standardima.

Na primer, Odluka parlamentarne skupštine Saveta Evrope o budućnosti javnih emitera, jako naglašava krucijalnu važnost finansijske nezavisnosti javnih emitera, kao i ostali brojni dokumenti izdatih od strane ovog tela poslednjih godina³. Finansiranje javnih emitera treba, ne samo da je proporcionalno njihovim obavezama, već i treba i da ih odvoji od arbitrarnih povećanja ili smanjenja finansiranja po želji bilo koga ko kontroliše kesu.

¹ Član 40 Ustava Republike Kosova

² Član 42 Ustava Republike Kosova

³ Rez. 428 1997 godine i Rez. 1975 godine Parlamentarne Skupštine SE, vidi također Rez. 2 (peta sed. 1997 godine) Ministarske Konferencije SE

Članovi 17-19 Preporuke br. R(96) 10 Odbora ministara Saveta Evrope o garanciji nezavisnosti javnog emitera, stavlja na znanje da finansiranje za organizacije javnih emitera treba da je prikladno njihovim zadacima, da je bezbedno i transparentno. Raspodela finansiranja ne treba da bude takva da emitere dovede u situaciju da budu podložni mešanju, na primer u njihovu uredničku nezavisnost ili institucionalnu autonomiju.⁴

Potreba za stabilnošću i sigurnošću finansiranja je podvučena u dokumentu kojeg je objavila Evropska unija emitera 2009 godine:

"Da bi bili stabilni i sigurni, takvi fondovi moraju imati jasnu zakonsku osnovu (osim zakona kojim se odobrava državni budžet), koji predviđa nivo finansiranja za odgovarajući vremenski period. Zavisnost od godišnjih odluka (o državnom budžetu) ili ad hoc mere stvorili bi klimu nesigurnosti i podrivali sposobnost javnog emitera da unapred planira i investira"⁵

Preporuka 1878 (2009) Parlamentarne skupštine Saveta Evrope o finansiranju javnog emitera kaže da "finansiranje javnih medija može biti obezbeđeno kroz ujednačenu taksu za registrovanje emitera, takse, državne subvencije, pretplatu, prihode iz reklamiranja i sponzorisanja, specijalizovane usluge plaćanja-po-gledanju ili usluge na zahtev, prodaju dotičnih proizvoda kao što su knjige, video ili film, i korišćenje njihovih audiovizuelnih arhiva. U tom pogledu, javni mediji mogu imati mešano finansiranje slično onom koje imaju ostale javne kulturne institucije kao što su orkestri, pozorišta ili muzeji."

"Član 19", međunarodna organizacija civilnog društva sa ekspertizom u međunarodnim standardima za javno emitovanje, beleži da organizacije javnih emitera igraju jedinstvenu i vitalnu ulogu u zadovoljavanju javnog interesa i obezbeđivanju slobodnog toka informacija i ideja, a vlade i drugi javni akteri moraju se podstaknuti da budu finansijski čvrsto obavezni prema ovom esencijalnom javnom resursu.⁶

Zbog toga, član 20.1 Zakona o RTK je u potpunosti u saglasnosti sa Ustavom Republike Kosovo i najboljim međunarodnim i evropskim standardima. Pravo zakonodavca da uspostavi pretplatu za javnog emitera pružajući mehanizam koji efektivno dopušta izuzimanje socijalnih slučajeva od plaćanja pretplate, kao što Zakon o RTK to obezbeđuje, je u potpunosti usaglašen sa *javnim interesom*.

Suspenzija člana 20.1 Zakona o RTK će isključiti RTK od potrebnih fondova, što ima direktnog efekta na raspon i kvalitet njegovih programa i njegovo dalje postojanje kao nezavisnog javnog emitera. Zbog toga, nije u interesu javnosti da se član 20.1. suspenduje.

II

Odluka Većine kojom se Skupštini predlaže da ponovo razmotri prirodu člana 20.1. Zakona o RTK, i praksi koje imaju osnovu na tim odredbama do 1. decembra 2009. godine, pogrešno shvata prirodu RTK kao nezavisne institucije. Kao što Zakon o RTK prepoznaje ovu važnu osobinu RTK, Skupština nije jedina ovlašćena da donese odluku o iznosu pretplate na javnog emitera. Umesto toga, zakon obezbeđuje posebnu proceduru koja Skupštini omogućava da promeni iznos pretplate. Zakon predviđa da Skupština može da donese takvu odluku samo po

⁴ Rek. R (96) 10, Savet Evrope, beleška 26, Čl. 17-19

⁵ Finansiranja javnog radiodifuznog servisa. (2000, 9. novembar). Preuzeto 1. juna 2005, od http://www.ebu.ch/CMSimages/en/leg_p_funding_psb_tcm6-4443.pdf

⁶ Toby Mendel, *Public Service Broadcasting: A Comparative Legal Survey*, at www.article19.org

predlogu koji da Odbor RTK, posle konsultacije sa Nezavisnom komisijom za medije⁷. Imajući ovo u vidu, krajnji rok koji predviđa odluka Većine je nerealističan.

Izmena zakona je demokratski proces koji zahteva javnu konsultaciju, i angažovanje eksperata. Promena pretplate je javno pitanje, i u mom pogledu sud nema pravo da se meša time što će isključiti javnost iz procesa donošenja odluke.

***

Odluka Većine je veoma kontroverzna, i ne daje nikakvo opravdanje da čl. 20.1 Zakona o RTK krši javni interes.

Uz svo poštovanje, zbog razloga datih u mišljenju o neslaganju sudije Almira Rodrigeza i zbog razloga koje sam ja pružila, ja se ne slažem. Ne nalazim ništa u jeziku ili duhu Ustava što bi podržalo odluku Većine.

Sudija Gjyljeta Mushkolaj

---

⁷ Član 20.2 Zakona o RTK, Uredba br. 2006-14 od 11. aprila 2006. godine